

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.2.2014.
COM(2014) 72 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Politika interneta i upravljanje internetom
Uloga Europe u oblikovanju budućnost upravljanja internetom**

(Tekst značajan za EGP)

1. UVOD

Više od petnaest godina EU pomaže održati i razviti internet: kao neophodan dio života i temeljni stup jedinstvenoga digitalnog tržišta, internetom se promiču inovacije, rast, trgovina, demokracija i ljudska prava¹. U EU-u se predviđa rast povezan s internetskim gospodarstvom od skoro 11 %, uz doprinos BDP-u za koji se očekuje da će porasti s 3,8 % u 2010. na 5,7 % u 2016². Mala i srednja poduzeća koja se intenzivno koriste internetom rastu gotovo dvostruko brže od drugih³. Taj gospodarski potencijal potrebno je dodatno iskoristiti osiguravajući da pojedinci mogu pristupiti sadržaju, robi i uslugama kojima žele te kontrolirati koje osobne podatke žele, a koje ne žele podijeliti. Sigurne, stabilne i otporne mreže čine temelj pouzdanoga internetskoga gospodarstva koje napreduje⁴. Otvorenim i slobodnim internetom u kojem se sva prava i slobode koja ljudi imaju izvan mreže primjenjuju i na mreži olakšava se društveni i demokratski napredak diljem svijeta.

Održivo upravljanje internetom koje uključuje sve interesne skupine⁵ neophodno je kako bi se očuvale te koristi. Upravljanje internetom uključuje vrlo različite organizacije⁶, a u širem smislu podrazumijeva se da se odnosi na „razvoj i primjenu zajedničkih načela, normi, pravila, postupaka donošenja odluka i programa koji oblikuju evoluciju i upotrebu interneta, od strane vlada, privatnog sektora i civilnog društva, u njihovim odnosnim ulogama”⁷.

U posljednje su se vrijeme pojačale proturječne vizije o budućnosti interneta i o tome kako na održiv način ojačati upravljanje internetom od strane više interesnih skupina. Osim toga, otkrivanje opsežnih programa nadzora i strah od kibernetičkog kriminala negativno su utjecali na povjerenje u internet. Uzevši sve to u obzir, daljnji gubitak povjerenja u internet i njegovo sadašnje upravljanje mogao bi usporiti inovacije i rast europskih internetskih poduzeća. To bi moglo dovesti i do pritiska na nove regionalne i nacionalne strukture upravljanja, što bi moglo prouzročiti fragmentaciju interneta.

Ovom se Komunikacijom predlaže temelj zajedničke europske vizije za upravljanje internetom:

- kako bi se obranila i promicala temeljna prava i demokratske vrijednosti te strukture upravljanja više interesnih skupina u kojima se donošenje odluka temelji na jasnim pravilima koja poštuju navedena prava i vrijednosti⁸,
- kao jedinstvena, nefragmentirana mreža, podložna istim zakonima i normama koji se primjenjuju u drugim područjima naših svakodnevnih života; i gdje pojedinci mogu

¹ Vidi COM(1998)111, COM(1998)476, COM(2000) 202, SL C 293, 14.10.2000., COM(2009)277, Rezolucija EP-a 15.6.2010. (2009/2229(INI))

² Boston Consulting Group, „The \$4.2 Trillion Opportunity – the Internet Economy in the G-20”, 3/2012

³ McKinsey Global Institute „Internet matters: The Net's sweeping impact on growth, jobs, and prosperity”, 2011.

⁴ Join(2013)1, „Strategija Europske unije za kibernetičku sigurnost: otvoren, siguran i zaštićen kibernetički prostor”, 7.2.2013.

⁵ U skladu s Agendom iz Tunisa, upravljanje internetom trebalo bi uključivati vlade, privatni sektor i civilno društvo (stavak 34.) kao i međuvladine i međunarodne organizacije (stavak 35. točke (d) i (e)) i uključivati doprinose akademskih i tehničkih zajednica (stavak 36.)

⁶ Vidi npr. „Uvod u upravljanje internetom”, <http://www.diplomacy.edu/IGBook/>; Plan projekta o upravljanju internetom na <http://idgovmap.org/>; <http://www.icann.org/sites/default/files/assets/governance-2500x1664-21mar13-en.png>

⁷ Radna definicija upravljanja internetom kako je prihvaćena na zaključcima Svjetskog sastanka na vrhu o informacijskom društvu (WSIS), vidi <http://www.itu.int/wsisis>.

⁸ Kako je sadržano u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i Povelji EU-a o temeljnim pravima.

imati koristi od svojih prava i od pravnih lijekova ako su ta prava povrijeđena.

- kojim upravlja istinski model više interesnih skupina:
  - gdje se neophodne međuvladine rasprave temelje na modelu više interesnih skupina uz puno razumijevanje da internet razvijaju i održavaju različite interesne skupine i vlade;
  - gdje se odluke donose na temelju načela dobrog upravljanja, uključujući transparentnost, pouzdanost i uključivost svih relevantnih interesnih skupina;
- s pojačanim i preustrojenim Forumom za upravljanje internetom;
- s Internetskom korporacijom za dodijeljene nazive i brojeve (ICANN, Internet Corporation of Assigned Names and Numbers) i Tijelo za dodjelu mrežnih brojeva na internetu (IANA, Internet Assigned Numbers Authority).

Ova se Komunikacija nadovezuje na prethodnu Komunikaciju Europske komisije o upravljanju internetom iz 2009., posebno u pogledu jačanja modela više interesnih skupina. Njome se ne zahtijeva nikakav novi međunarodni pravni instrument kojim bi se riješila pitanja upravljanja internetom⁹.

Ova se Komunikacija usredotočuje na tri glavna područja politike bitna za složeni ekosustav upravljanja internetom. Odjeljci 2., 3. i 4. posvećeni su nekim od glavnih područja trenutačne rasprave, točnije razvoju načela upravljanja internetom, okvirima suradnje i osnovnim funkcijama interneta. U odjeljku 5. donose se konkretni prijedlozi za jačanje trenutačnog modela više interesnih skupina. U odjeljcima 6., 7. i 8. razmatraju se neka od glavnih pitanja koja je u budućnosti potrebno riješiti u kontekstu upravljanja internetom, odnosno snažno uzajamno djelovanje između tehničkih normi i politike interneta, glavni izazovi u ponovnoj izgradnji povjerenja te sukobi nadležnosti i prava. Brojna od predstavljenih pitanja bit će predmet daljnjih posebnih savjetovanja s interesnim skupinama.

2. PRISTUP UTEMELJEN NA NAČELIMA

Snaga interneta leži u njegovoj otvorenoj, rasprostranjenoj prirodi, utemeljenoj na nevlasničkim normama koje predstavljaju neznatne prepreke za ulazak. Europska unija oduvijek je predana internetu kao jedinstvenom nefragmentiranom prostoru u kojem bi svi izvori trebali biti dostupni na jednak način, neovisno o lokaciji korisnika i pružatelja usluga. To je posebno tako kada se izvori odnose na ljudska prava, a neke države, pozivajući se na sigurnosne razloge, pokušavaju spriječiti globalnu povezanost svojih građana cenzurom i ostalim ograničenjima. Sprečavanje, usporavanje ili diskriminacija sadržaja, aplikacija i usluga protivni su otvorenoj prirodi interneta¹⁰. Čak i u slučaju suočavanja sa složenim regulatornim ili političkim izazovima, filtriranje sadržaja na granicama ili drugi isključivo nacionalni pristupi mogu dovesti do fragmentacije interneta te ugroziti gospodarski rast i slobodan protok informacija. To ne isključuje pojačane napore uložene u diversifikaciju temeljne infrastrukture kao što su lokalne točke razmjene internetskog prometa i prijenosni kapacitet kojima se mogu ojačati otpornost i snaga interneta te mjere potrebne za zaštitu temeljnih prava i rješavanje zabrinutosti uzrokovane otkrivanjem opsežnog nadzora i obavještajnih aktivnosti.

⁹ Nadalje, mjere predviđene ovom Komunikacijom ne zahtijevaju dodatna sredstva izvan trenutačnih izdvajanja koja su već predviđena trenutačnim višegodišnjim financijskim okvirom.

¹⁰ COM(2013)627. Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera za europsko jedinstveno tržište elektroničkih komunikacija i ostvarivanje „Povezanog kontinenta“.

Već više od dvije godine Komisija zastupa pristup sažet u akronimu **COMPACT**¹¹: internet kao prostor civilnih odgovornosti („Civic responsibilities”), jedan nefragmentirani izvor („One resource”) kojim upravlja više interesnih skupina („Multistakeholder”), kako bi se promovirali („Promote democracy”) demokracija i ljudska prava, utemeljen na ispravnom načinu tehnološke izvedbe („Architecture”) koja produbljuje povjerenje („Confidence”) i omogućava transparentno („Transparent”) upravljanje temeljnom internetskom infrastrukturom i uslugama koje se povrh nje odvijaju.

COMPACT se nadovezuje na Agendu iz Tunisa iz 2005. Od tada su se načela upravljanja internetom proširivala na različitim forumima, ali je u većini slučajeva svako načelo podržao ograničen skup interesnih skupina ili je bilo ograničeno zemljopisnim područjem primjene¹². Postupak koji bi doveo do šire podržanoga i usklađenog skupa načela za upravljanje internetom bio bi koristan za pronalaženje zajedničkog stajališta.

Komisija podržava uspostavljanje usklađenog skupa načela za globalno upravljanje internetom, dosljednog temeljnim pravima i demokratskim vrijednostima, sa svim interesnim skupinama. Komisija će omogućiti rasprave među interesnim skupinama, i to platformama više interesnih skupina i Skupine na visokoj razini za upravljanje internetom (*High Level Group on Internet Governance*)¹³. Komisija poziva Vijeće i Europski parlament da doprinesu zajedničkom europskom stajalištu na svim odgovarajućim mjestima sastanaka.

3. OKVIR KOOPERATIVNOG UPRAVLJANJA

Dijalozi provedeni uz dužno uzajamno poštovanje između svih interesnih skupina o budućem razvoju globalnog upravljanja internetom ključni su s obzirom na globalnu gospodarsku i socijalnu važnost interneta. Forum o upravljanju internetom (engl. Internet Governance Forum, IGF) nastao je prigodom Svjetskog sastanka na vrhu o informacijskom društvu (engl. World Summit on Information Society, WSIS) kako bi omogućio rasprave usmjerene na budućnost među svim interesnim skupinama, od kojih mnoge nisu prije blisko surađivale. Važno je, međutim, poboljšati kvalitetu i oblik rezultata Foruma o upravljanju internetom kako bi se povećao njegov učinak na globalno upravljanje internetom i globalnu politiku interneta.

Bolje interakcije između interesnih skupina uključenih u upravljanje internetom trebale bi se promovirati dijalogom o pojedinim pitanjima, umjesto kroz osnivanje novih tijela. Tako bi se relevantnima interesnim skupinama omogućilo da se počnu rješavati posebni izazovi izvan strukturnih i organizacijskih granica. Takvi aranžmani mogli bi biti potaknuti raspodijeljenom tehnološkom izvedbom interneta koja bi trebala služiti kao model za bolje interakcije između svih strana.

Osim toga, održiv model treba jasno definirati uloge aktera u postupku upravljanja, kao i ulogu javnih nadležnih tijela da ispune svoje odgovornosti u javnom poretku u skladu s ljudskim pravima na internetu¹⁴. Takva održivost zahtijeva i zajedničku predanost svih interesnih skupina prema usklađenom skupu načela za upravljanje internetom.

¹¹ Predstavljeno prilikom sastanka OECD-a na visokoj razini o internetskom gospodarstvu, http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/kroes/en/blog/i-propose-a-compact-for-the-internet

¹² Npr. Preporuka Vijeća OECD-a o načelima stvaranja politike interneta (2011.); Deklaracija iz Deauvillea skupine G8 (2011.)

¹³ Stručna skupina Komisije za osiguranje koordinacije na europskoj razini u daljnjem postupanju na temelju zaključaka Svjetskog sastanka na vrhu o informacijskom društvu (WSIS)

¹⁴ Vidi stavke 35. i 36. Agende iz Tunisa i COM(2009)277 stavak 2.

Za aktere u internetskom prostoru od temeljnog su značaja mehanizmi odgovornosti, uključujući organizacije odgovorne za ključne internetske zadatke. Mehanizmi kao što su samoprocjena i neovisan stručan pregled mogu ojačati provedbu i dati preporuku za poboljšanja.

Izjava o obvezi Internetske korporacije za dodijeljene nazive i brojeve (ICANN, Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) i njezina primjena pregleda koje su proveli odbori interesnih skupina mogli bi biti poticaj za ostale organizacije i postupke.

Komisija će surađivati s interesnim skupinama kako bi:

- ojačala Forum o upravljanju internetom, uzimajući u obzir preporuke radne skupine za poboljšanja tog Foruma¹⁵,
- jasno odredila ulogu javnih tijela u kontekstu više interesnih skupina, u skladu s otvorenim i slobodnim internetom,
- omogućila dijalog više interesnih skupina o pojedinom pitanju i donošenje odluka o istome izvan organizacijskih granica.

4. GLOBALIZACIJA OSNOVNIH ODLUKA O INTERNETU

Internet je postao ključna infrastruktura svjetskih razmjera. On dobro funkcionira bez strukturnog nadzora međunarodnih međuvladinih tijela. Istovremeno, veća međunarodna ravnoteža unutar postojećih struktura može povećati legitimnost sadašnjih aranžmana upravljanja.

U 2005. vlada SAD-a posvetila se radu s međunarodnom zajednicom kako bi naslovila pitanja javnog poretka u odnosu na upravljanje nacionalnim vršnim domenama (engl. country-code top-level domains, ccTLD)¹⁶. Međutim, to još nije u potpunosti provedeno. U svojoj Komunikaciji¹⁷ iz 2009. Europska komisija naglasila je nedovršenu internacionalizaciju osnovnih internetskih funkcija i organizacija.

Od 2009. organizacija ICANN poduzima mjere u tom smjeru, od kojih je najznačajnija uspostava operativnih centara u Istanbulu i Singapuru u 2013. Te su mjere pozdravljene. Međutim, status organizacije ICANN u skladu s kalifornijskim pravom s ugovornim odnosom prema jednoj zemlji nije se promijenio. Isključiv odnos ICANN-a s jednom vladom – kako je prikazano u njegovoj izjavi o obvezi – proizlazi iz povijesti interneta i mora postati globalniji u eri interneta, s obzirom na to da je postao ključnom potporom društava i gospodarstava cijelog svijeta. U listopadu 2013. vođe organizacija odgovornih za koordinaciju tehničke strukture interneta pozvali su na ubrzanje globalizacije funkcija ICANN-a i IANA-e u svojoj izjavi iz Montevidea¹⁸ o budućnosti internetske suradnje. Na globalnom sastanku više interesnih skupina o budućnosti upravljanja internetom, koji bi se trebao održati u travnju 2014. u Brazilu, trebalo bi odrediti konkretne mjere koje se mogu poduzeti kako bi se osloвила globalizacija funkcija ICANN-a i IANA-e¹⁹.

¹⁵ Vidi http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/a67d65_en.pdf

¹⁶ Vidi <http://www.ntia.doc.gov/other-publication/2005/us-principles-internets-domain-name-and-addressing-system>

¹⁷ COM (2009)277.

¹⁸ Vidi <http://www.internetsociety.org/news/montevideo-statement-future-internet-cooperation>

¹⁹ Funkcije IANA-e uključuju (1) koordinaciju tehničkih parametara internetskog protokola; (2) administraciju određenih odgovornosti povezanih s upravljanjem korijenskim zonama internetskog DNS-a; (3) raspodjela internetskih resursa brojevnog označavanja; i (4) ostale usluge povezane s upravljanjem vršnim domenama (TLD-ovi) ARPA i INT.

Komisija će surađivati sa svim interesnim skupinama kako bi:

- odredile kako globalizirati funkcije tijela IANA, pri čemu bi se očuvala trajna stabilnost i sigurnost sustava naziva domene,
- utvrdile jasni rok za globalizaciju organizacije ICANN uključujući njezinu „izjavu o obvezi”.

5. POSTUPAK VIŠE INTERESNIH SKUPINA

Postupci više interesnih skupina u odnosu na internet imali su različite oblike, od jednostavnog umrežavanja do odluka s globalnim učinkom kao što su one koje je donijela organizacija ICANN i postupci određivanja specifikacija radne skupine Internet Engineering Task Force (IETF)²⁰. Međutim, činjenica da se postupak smatra postupkom više interesnih skupina *per se* ne jamči rezultate koji se sa šireg stajališta smatraju zakonitima. Komisija nastavlja podupirati izvorni pristup interesnih skupina za upravljanje internetom koji može osigurati njegovu zakonitost.

Kako bi se dalje ojačao model više interesnih skupina, Europska komisija predlaže da postupci više interesnih skupina u odnosu na internetske politike moraju ispunjavati – osim njihove dosljednosti temeljnim pravima – najmanje sljedeće zahtjeve:

- Transparentnost.** Sve interesne skupine moraju imati značajan pristup organizacijskim procesima i procedurama i informacije o istima u skladu s kojima tijelo posluje. Time bi se posebno spriječila svaka posrednička aktivnost za tihe interesne skupine.
- Uključivost i ravnoteža.** Oni koji su odgovorni za neki uključiv proces moraju uložiti razuman napor da pristupe svim stranama na koje se predmetna tema odnosi, i ponude poštene i povoljne mogućnosti sudjelovanja i doprinosa u svim ključnim fazama donošenja odluka, pri čemu treba izbjegavati da postupak preuzme bilo koja dominantna interesna skupina ili postojeći interesni krugovi.
- Odgovornost.** Trebale bi postojati jasne javne obveze redovitog izvješćivanja svojih interesnih skupina ili neovisnih nadzornih tijela i omogućavanja da svaka strana traži naknadu učinkovitim mehanizmima za rješavanje spora.

Povrh toga, pristupi više interesnih skupina trebaju uložiti odgovarajuće napore kako bi se suočili sa značajnim razlikama u mogućnosti da sudjeluju kroz razne interesne skupine za osiguravanje prepoznatljivosti, na primjer omogućavanjem sudjelovanja na daljinu. Nadalje, treba prepoznati da svaka od različitih faza postupaka donošenja odluka ima svoje vlastite zahtjeve i može uključivati različite kombinacije interesnih skupina. Komisija pozdravlja rad nekih interesnih skupina na razvoju smjernica interesnih skupina i potiče njihove daljnje napore. Ispravni postupci interesnih skupina ostaju ključni za buduće upravljanje internetom. Istodobno, oni ne bi trebali utjecati na sposobnost javnih tijela, čije ovlasti i legitimitet proizlaze iz demokratskih procesa, da ispunjavaju svoje odgovornosti javne politike kada su one u skladu s općim ljudskim pravima. To uključuje njihovo pravo da prema potrebi interveniraju zakonskim propisima.

Europska komisija potpuno je predana modelu više interesnih skupina za upravljanje internetom. Komisija poziva interesne skupine da dalje jačaju održivost modela tako da aktere i procese učine više uključivima, transparentnijima i odgovornijima.

²⁰ Vidi <http://www.ietf.org/about/>

Komisija će s interesnim skupinama raditi na razmjeni najbolje prakse.

Omogućavanje uključivog sudjelovanja

Širok raspon područja politika povezanih s internetom, zajedno s njegovim složenim institucionalnim okvirom, predstavlja prepreku učinkovitom sudjelovanju u stvaranju politike interneta za mnoge interesne skupine. To može doprinijeti općem osjećaju isključenosti i oduzimanja prava glasa. U tom je smislu potrebno uzeti u obzir i osobe s invaliditetom²¹. Potrebni su i daljnji naponi kako bi se proširile strukture interesnih skupina u zemljama čije interesne skupine trenutačno nisu dovoljno zastupljene. Dobar je primjer potpora europskog i sjevernoameričkoga regionalnog internetskog registra u uspostavljanju afričkoga regionalnog internetskog registra.

Jedan način da se riješi ovaj izazov jest da se omogući pristup forumima i informacijama s pomoću sudjelovanja na daljinu na sastancima, kao opće pravilo. Nadalje, alati za prikupljanje podataka i vizualizaciju podataka primijenjeni na javno dostupne podatke i informacije o politici interneta i upravljanju internetom mogu omogućiti šire sudjelovanje interesnih skupina.

Komisija planira razviti internetsku platformu pod nazivom Globalni opservatorij politike interneta (GIPO, *Global Internet Policy Observatory*)²² putem kojeg se takve informacije mogu usmjeravati i učiniti široko dostupnima. Cilj je GIPO-a da postane globalni online izvor za praćenje donošenja odluka o internetu, propisa i tehnologije za pomoć u određivanju veza između različitih foruma i rasprava kako bi se nadišli „silosi politike” i pomoglo informacije postaviti u odgovarajući kontekst. Time bi se interesnim skupinama s ograničenim resursima olakšalo praćenje, razumijevanje i uključivanje u upravljanje internetom i politikom interneta.²³

Komisija predlaže pokretanje tehničkog razvoja Globalnog opservatorija politike interneta (GIPO) u 2014. kao resursa globalne zajednice.

Komisija poziva interesne skupine da se uključe u povećanje kapaciteta kako bi se uspostavili i promicali postupci više interesnih skupina u zemljama i regijama u kojima takvi postupci nisu razvijeni ili su manje razvijeni.

Komisija će u 2014. zajedno s primateljima nastaviti jačati svoje programe razvojne pomoći koji podupiru razvoj medija i slobodu izražavanja te tehnološko, političko i regulatorno jačanje kapaciteta povezano s internetom. Postoji određeno iskustvo u radu s modelom više interesnih skupina za oblikovanje politika povezanih s internetom na nacionalnoj razini.

U EU-u primjeri uključuju francuski Conseil national du numérique (Francusko nacionalno vijeće za numeriranje) i britanska Savjetodavna skupina interesnih grupacija za upravljanje internetom (*Multistakeholder Advisory Group on Internet Governance*). Izvan Unije istaknut je primjer brazilski Comitê Gestor da Internet, gdje se postupak više interesnih skupina koristi u savjetodavnoj pripremi politika koje se odnose na internet²⁴. Slični pristupi mogli bi se

²¹ To će se odraziti na obvezu koju je EU preuzeo prilikom zaključivanja Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, vidi: <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>

²² Vidi <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/commission-plans-guide-through-global-internet-policy-labyrinth>.

²³ Za tehnički razvoj GIPO-a osiguran je indikativan doprinos Europske unije od 500 000 EUR kroz radni program Obzor 2020. za razdoblje 2014. – 2015.

²⁴ Ostali bitni primjeri uključuju Internetske savjetodavne odbore pri OECD-u kao i kenijski KICTAnet.

korisno provesti na europskoj razini kako bi se fragmentacija politika povezanih s upravljanjem internetom svela na najmanju moguću mjeru, po mogućnosti na temelju iskustva o postojećim mrežama²⁵. Time bi se odgovorilo na potrebu da se raspolože spremnim pravovremenim mehanizmom savjetovanja s članovima javnosti koji je prilagođen brzim tehnološkim promjenama i posljedicama na politike povezane s upravljanjem internetom kroz stalan dijalog sa širokim i složenim rasponom interesnih skupina. Još jedna važna funkcija mogla bi biti pomoć u koordiniranju djelatnosti postojećih savjetodavnih tijela u EU-u kad god je to bitno. Komisija mora biti sposobna surađivati na značajan način s različitim interesnim skupinama interneta u Europi, uključujući i temeljne inicijative koje sačinjavaju sastavni dio internetskog ekosustava.

Komisija će pokrenuti opsežno savjetovanje s civilnim društvom, tehničkom i akademskom zajednicom i europskom industrijom te Europskim parlamentom i državama članicama o načinu kako osigurati odgovarajuće i transparentno sudjelovanje više interesnih skupina u oblikovanju budućih europskih politika upravljanja internetom.

6. TEHNIČKE NORME KOJE OBLIKUJU INTERNET

Tehnički detalji o internetskim protokolima i ostale pojedinosti o informacijskoj tehnologiji mogu imati značajne posljedice na javni poredak. Njihovo oblikovanje može utjecati na ljudska prava kao što su prava na zaštitu podataka i sigurnost korisnika, njihova mogućnost pristupa raznovrsnom znanju i informacijama i njihova sloboda izražavanja na internetu. Ono utječe i na druge interesne skupine, uključujući poduzeća koja posluju online i čija je sigurnosna pitanja isto tako potrebno uzeti u obzir.

Komisija pozdravlja napore tehničke zajednice da utvrdi pristupe za određivanje specifikacija temeljenih na interesima javnog poretka. Pozitivni primjeri uključuju tehničke smjernice za razmatranja privatnosti u novim protokolima²⁶, priznavanje višejezičnosti za internacionalizirane nazive domena ili standarde dostupnosti za osobe s invaliditetom. Takvi su naponi posebno važni s obzirom na to da se tehnologije na temelju IP-a sve više koriste u tradicionalnim gospodarskim sektorima kao što su energetika, promet, financije i zdravstvo.

Međutim, čak i kad je otvoren postupak tehničke rasprave, ključne odluke često donose tehnički stručnjaci pri čemu izostaje šira prisutnost interesnih skupina. Učinkovit pristup interesnih skupina pri određivanju specifikacija o internetu temeljit će se na učinkovitoj uzajamnoj interakciji između tehničkih razmatranja i sagledavanja javnog interesa²⁷ tako da tehničke specifikacije sustavnije uzmu u obzir interese javnog poretka. To je posebno važno kada postoji jasan utjecaj na zakonska prava pojedinaca, posebno ljudska prava. Istovremeno distribucija i administracija internetskih resursa prati pravila uspostavljena u postupcima više interesnih skupina.

Posljedice ove evolucije u uspostavi normi u pogledu interneta zahtijevaju otvorenu javnu raspravu sa svim zainteresiranim skupinama.

Važno je podržavati i otvorene standarde koje uvodi europska industrija interneta i uključivanje europske industrije interneta u razvoj otvorenih internetskih standarda.

²⁵ Npr. EuroDIG, <http://www.eurodig.org/>

²⁶ Vidi <http://tools.ietf.org/html/rfc6973>

²⁷ Vidi Uredbu 1025/2012 od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, Odluku Komisije od 28. studenoga 2011. o uspostavi europske platforme više interesnih skupina za normizaciju informacijske i računalne tehnologije, vidi <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/european-multistakeholder-platform-ict-standardisation>

Komisija, zajedno sa zainteresiranim strankama, uključujući europsku industriju interneta, predlaže sazivanje niza radionica s međunarodnom skupinom stručnjaka u području prava, etike²⁸, društvenih znanosti, gospodarstva, međunarodnih odnosa i tehnologije. Očekivani rezultat tih aktivnosti bit će konkretne i djelotvorne preporuke za osiguravanje usklađenosti između postojećih normativnih okvira i novih oblika određivanja normi koje pruža internet.

Komisija potiče sve interesne skupine da jačaju (i prema potrebi stvaraju) strukturne mehanizme kojima se omogućava redovito, pravovremeno i istinsko sudjelovanje članova javnosti u tehničkim odlukama, njihovom pregledu i primjedbi na iste. Ti strukturni mehanizmi trebali bi težiti i dosljednosti tehničkih odluka s ljudskim pravima.

7. STVARANJE POVJERENJA

Povjerenje u internet i njegovo upravljanje preduvjet je za ostvarivanje potencijala interneta kao motora gospodarskog rasta i inovacija. Sigurnost, zaštićenost, stabilnost i otpornost interneta ključni su za očuvanje i unapređivanje gospodarskih i socijalnih koristi digitalnog ekosustava.

Komisija se bavi tim izazovima posebno kroz reformu okvira za zaštitu podataka EU-a²⁹, učinkovitu borbu protiv kibernetičkog kriminala i ambiciozni pristup kibernetičkoj sigurnosti, poput Strategije EU-a za kibernetičku sigurnost³⁰. Tom se strategijom nastoji internetski okoliš EU-a učiniti najsigurnijim na svijetu i pritom očuvati i dalje promicati temeljna prava³¹. Sve veći broj aktivnosti na internetu izravno krše ostvarivanje temeljnih prava. Kibernetički kriminal kao što su zlostavljanje djece na internetu³², krađa identiteta, napadi u kibernetičkom prostoru i prijevare prilikom negotovinskog plaćanja te ostali oblici nezakonite obrade osobnih podataka predstavljaju ozbiljnu prijetnju za povjerenje u korištenje interneta. Komisija je predana strogom smanjivanju kibernetičkog kriminala.

Uloga tehničke zajednice ključna je i za osiguravanje povjerenja u komunikacije temeljene na IP-u i otpornosti kriptičkih sustava kako bi se povećala pouzdanost komunikacija temeljenih na IP-u. Na taj bi se način poduprla učinkovita borba protiv kibernetičkog kriminala i osigurala privatnost korisnika.

Nadzor i obavještajne aktivnosti većih razmjera doveli su do gubitka povjerenja u internet i njegove sadašnje aranžmane upravljanja. Komisija se posvetila nekim od tih problema posebno u svojoj Komunikaciji o ponovnoj izgradnji povjerenja u međunarodni prijenos osobnih podataka³³. Potrebno se posvetiti i posljedicama za globalno upravljanje internetom.

²⁸ Vidi i mišljenje Europske skupine za etiku u znanosti i novim tehnologijama (*European Group on Ethics in Science and New Technologies*), http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/ict_final_22_february-adopted.pdf

²⁹ COM(2012) 11, 25.1.2012, „Prijedlog Uredbe Europskoga parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca pri obradi osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (Opća uredba o zaštiti podataka)”

³⁰ JOIN(2013)1, „Strategija Europske unije za kibernetičku sigurnost: otvoren, siguran i zaštićen kibernetički prostor”, 7.2.2013. i COM(2013) 48, „Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama za osiguravanje visoke zajedničke razine mrežne i informacijske sigurnosti u cijeloj Uniji”

³¹ Kako je sadržano u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i Povelji EU-a o temeljnim pravima

³² Direktiva 2011/93/EU od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP i COM(2012)196, „Europska strategija za bolji Internet za djecu”, 2.5.2012.

³³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću: Ponovna izgradnja povjerenja u protok podataka između EU-a i SAD-a, COM(2013) 846.

Komisija će surađivati s Vijećem i Parlamentom kako bi se omogućilo brzo donošenje i provedba ključnih zakonodavnih akata, uključujući reformu okvira za zaštitu podataka i predloženu Direktivu o mrežnoj i informacijskoj sigurnosti u cilju jačanja povjerenja u internet.

Komisija je predana suradnji s partnerima kako bi se ponovno izgradilo povjerenje u internet, uključujući putem jačanja njegovog globalnog upravljanja što je ključni preduvjet za održivu budućnost otvorenog interneta.

8. SUKOBI NADLEŽNOSTI I PRAVA

Kao i druge prekogranične aktivnosti, internet predstavlja niz izazova u primjeni prava. Iako takvi izazovi nisu uvijek specifični za internet, sama količina različitih vrsta prekograničnih transakcija koje se odvijaju na internetu ukazuje na potrebu za temeljitim razmatranjem o tome kako se postojeća pravila primjenjuju na internet.

Izvanteritorijalna primjena nacionalnog prava, koja se često temelji na geografskim područjima Sustava naziva domena, dovela je do niza proturječnih pravnih odluka³⁴. To može dovesti, na primjer, do slučajeva kada se nazivi domene korišteni u jednoj nadležnosti opozovu na temelju odredaba iz druge nadležnosti, ovisno o zemljopisnoj lokaciji tajnika ili registra.

Mnogim se aktivnostima na internetu sve više upravlja ugovornim dogovorima između privatnih trgovačkih društava i korisnika na internetu. Neugovorne obveze trgovaca u e-trgovini i posrednika isto su tako bitne u ovom kontekstu. Složenost i, u određenim slučajevima, netransparentnost tih dogovora, uključujući u pogledu odredaba o mjerodavnoj nadležnosti i pravu, moglo bi uzrokovati određenu razinu pravne nesigurnosti.

Sa stajališta privatnog prava, jedinstvena europska pravila o nadležnosti i priznavanju i izvršenju presuda te pravila o sporu postoje u nekim područjima, posebno u odnosu na ugovorne i neugovorne obveze. Navedenim se pravilima uređuju takvi problemi unutar Europske unije. Na međunarodnoj razini pravila o sporu nisu dovoljno razvijena što dovodi do neriješenih sukoba prava izvan Unije. Posebno za usluge povezane s internetom koje su same po sebi prekogranične prirode, kao što su usluge računalstva u oblaku, ova složenost na međunarodnoj razini može biti štetna za razvoj.

Pri pokušaju rješavanja napetosti između međunarodne internetske i nacionalnih nadležnosti potrebno je uzeti u obzir i raznolikost slučajeva koji mogu biti podložni ovim sporovima, koji nisu prikladni za rješavanje putem jednog jedinstvenog mehanizma.

Europska komisija pokrenut će detaljan pregled rizika, na međunarodnoj razini, sukoba prava i nadležnosti koji se pojavljuju na internetu i ocijeniti sve mehanizme, postupke i alate dostupne i potrebne za rješavanje takvih sukoba. Potom će se pažljivo razmotriti sve opcije za djelovanje na razini Unije ili međunarodnoj razini, uključujući moguće zakonodavne inicijative ili, prema potrebi, dodatne smjernice, podložno odgovarajućim ocjenama učinka. Taj će se rad nadovezati na postojeće politike.

9. ZAKLJUČCI

Europska unija i svijet u cjelini trebaju zauzeti svjestan stav o budućem obliku i razvoju upravljanja internetom. Komisija vjeruje da institucije EU-a i države članice trebaju

³⁴ Koristan popis primjera dostupan je putem projekta Internet i nadležnost. Vidi <http://www.internetjurisdiction.net/>

zajedničku viziju za budući model upravljanja internetom. Komisija za 2015. planira izvješće o napretku o glavnim elementima navedenim u ovoj Komunikaciji u kontekstu globalnog razvoja upravljanja internetom.

Internet bi trebao ostati **jedinstvena, otvorena, slobodna, nefragmentirana** mreža nad mrežama, podložna istom zakonodavstvu i normama koji se primjenjuju u drugim područjima naših svakodnevnih života. Njegovo se upravljanje treba temeljiti na uključivome, transparentnom i odgovornom modelu upravljanja **interesnih skupina**, ne dovodeći u pitanje nijednu regulatornu intervenciju koja može biti poduzeta kako bi se osiguralo poštovanje **ljudskih prava, temeljnih sloboda i demokratskih vrijednosti te jezične i kulturne raznolikosti i brige za bespomoćne osobe. Sigurna, zaštićena, ispravna i otporna tehnička izvedba** predstavlja temelj za **povjerenje i pouzdanje** za korisnike interneta. Istovremeno, **inovacijska moć interneta** mora se održati uz puno sudjelovanje europskoga internetskoga gospodarstva, nadograđujući se na ojačano jedinstveno digitalno tržište umreženo sa svijetom. To zahtijeva pažljivo ali čvrsto upravljanje.

Europska unija ima dobar položaj za svoju ulogu u dobrom upravljanju internetom, s obzirom na to da se nastavlja razvijati prema modernom umreženom društvu, s raspoređenim središtima ovlasti i donošenja odluka. Komisija poziva Vijeće i Parlament, Europski gospodarski i socijalni odbor, Odbor regija te države članice da se dogovore o zajedničkoj viziji kako je naglašena u ovoj Komunikaciji i da je zajednički brane u predstojećima međunarodnim raspravama.